

شیراز نوین بررسی کرد؛ گذرها و بازارهای تاریخی شیراز قابلیت برندسازی دارند

سرای فیل؛ محله‌ای در قلب شیراز

بافت تاریخی شیراز در گذشته مامن طایفه‌های مختلفی بوده است که نام همان طایفه روی محله‌ها گذاشته می‌شد

مریم شمالیان - شیراز نوین: shomaliyan@gmail.com

احیای سبک‌های سنتی خوراکی‌ها در بافت‌های تاریخی شیراز امکان‌پذیر است. سرای فیل که در دل بافت تاریخی شیراز قرار دارد، فرصتی برای معرفی هرچه بیشتر ظرفیت‌های کهن شهر شیراز از جمله فالوده شیرازی و تاریخچه کهن شهر است. محله، محیط جداگانه‌ای است که به دلیل مشخصات کلیدی متفاوت و خصوصیات اجتماعی سکنه متمایز شناخته می‌شود. مکان‌هایی با پیشینه تاریخی، دلیل هویت بخشی و ارتقای ادراک محیط می‌شود؛ در نتیجه به منظور ادراک محیط شهری می‌توان پایبندی اجتماعی را به عنوان مؤلفه اصلی در محله‌های تاریخی شیراز در نظر گرفت.

بافت تاریخی شیراز در گذشته مامن و محل سکونت و کسب و کار طایفه‌های مختلفی بوده است که نام همان طایفه بر روی محله‌ها گذاشته می‌شد و محله «فیلی‌ها» در شیراز هم که در بافت تاریخی قرار دارد یکی از همین اماکن است؛ طایفه‌ای که کاروان‌سرای هم به نام آنها در بازار تاریخی شیراز وجود دارد که هنوز هم رونق دارد. در محله درب شاهزاده، موازی بازار ترکش‌دوزها بازاری به نام «بازار شمشیرگرا» قرار دارد که سراسری به نام «کاروان‌سرای فیل» در آن واقع شده است؛ این کاروان‌سرا در زمان‌های قدیم، محل خرید و فروش فرش بود و به نوعی مرکز فروش عمده فرش به شمار می‌رفت؛ یک ورودی در ضلع جنوبی سرای فیل وجود دارد که به بازار شمشیرگرا معروف بود و در حال حاضر به فرش‌فروشان راه دارد.

سرای فیل در واقع بنای کریم‌خانی است که یک جاذبه گردشگری هم به شمار می‌رود و حتی برای شهروندان شهر خودمان هم علاوه بر گردشگران داخلی و خارجی یک جاذبه خاص به شمار می‌رود. سرای فیل در سال ۱۱۸۰ هجری قمری به دستور کریم خان زند ساخته می‌شود که این بنا دارای چهار ایوان است و هر ضلعش ۷ حجره و در هر زاویه، چهار حجره دیگر ساخته شده است. یک حوض قدیمی در وسط حیاط سرای فیل وجود دارد و سردر قدیمی کاروان‌سرا هم، طاق‌نمای آجری ساده‌ای به اجرا درآمده که با یک راهرو به حیاط منتهی می‌شود.

کاروان‌سراها به طور عمده در پیشرفت و ارتباط بین شهرها و کشورهای مختلف نقش مؤثری داشتند و محلی برای استراحت و اقامت تاجر بودند و همچنین به بازار تجارت رونق می‌دادند. سرای فیل در قلب تجاری شهر شیراز یعنی بازار وکیل قرار دارد و در نزدیکی بازارهای اصلی و بناهای تاریخی متعدد قرار دارد و یک گذر ویژه و خاص برای گردشگران به شمار می‌رود.

سرای فیل ۲۲ حجره دارد که دور تا دور حیاط قرار گرفته‌اند؛ این نوع طراحی برای راحتی در حمل و نقل و بارانداز کالاها بسیار مناسب بود.

مکانی مناسب برای فالوده شیرازی به سبک سنتی
در تورهای گردشگری که در بافت تاریخی شیراز اجرا می‌شود، علاوه بر گردشگران، مردم شهر و دیار خودمان هم اشتیاق حضور دارند و به نوعی با بافت تاریخی شهر در این تورها آمونوس می‌شوند؛ تورهایی که در این بافت کهن اجرا می‌شود در سرای فیل و بازارهای قدیمی شیراز نیز به گشت و گذار می‌پردازند و فرصتی مانند خوردن یک فالوده شیرازی که شهرت جهانی دارد آن هم به روش سنتی و کهن خود برای شرکت‌کنندگان در تورهای بافت تاریخی شیراز فراهم می‌شود؛ یک گاری کوچک که فالوده را به سبک و سبکی قدیمی به دست مشتری می‌دهد.

خب در تمام بافت‌های تاریخی جهان، خوراکی‌های خاص همان

منطقه عرضه می‌شود که به نوعی شناسنامه تاریخی آن دیار به شمار می‌رود و حتی گردشگران، چشپسین طعم آن خوراکی را یک جاذبه در سفر خود می‌دانند؛ فالوده شیرازی هم که به ثبت ملی رسیده دارای شهرت فراوانی است و طعمش برای بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی بی‌نظیر است.

استفاده از بافت تاریخی برای معرفی یک دسر خنک و خوشمزه و مقوی مانند فالوده شیرازی یک فرصت بی‌نظیر در اجرای تورهای گردشگری است؛ زیرا موجب می‌شود تا میراث‌های ناملموس و کهن ما توسط گردشگران خارجی هم که سفیرانی هستند که با بازگشت به شهر و دیار خود آن میراث را به همسفران خود معرفی می‌کنند، بیشتر و بیشتر معرفی شده

اگرچه یک خوراک خاص باشد به دست فراموشی سپرده شود و همچنین می‌تواند در اشتغال گردشگری شهر کهن و دیرینه ما مؤثر واقع شود. این یک ظرفیت بی‌نظیر است که باید با حمایت مؤثر مورد توسعه قرار بگیرد و سبک سنتی تهیه فالوده شیرازی به صورتی تقویت شود که در بازارهای تاریخی، گردشگران بتوانند تهیه آن را از نزدیک ببینند و این سبک خاص فراموش نشود و زنده بماند.

در جریان حمله عوامل ناشناس به کنسرت گرشا رضایی دو نفر زخمی شدند و پلیس وارد عمل شد

کنسرت‌هایی که امنیت ندارند

فرمانده انتظامی سیرجان از دستگیری عامل اصلی حمله به کنسرت گرشا رضایی خبر داد

فرهنگ شهر به صورت سسطحی زخمی شدن که شکر خدا وضعیت جسمی‌شون خوبه. امیدوارم با عوامل بر هم زدن امنیت کنسرت‌ها برخورد قانونی بشه که این وضعیت واقعا مایه شرمه»
حمله ارادل و اوباش به کنسرت با چهره‌هایی که پوشانده شده بود

در همین راستا، مدیرعامل مؤسسه آوای آرشه که مسئول برگزاری این کنسرت بوده است، به ایسنا درباره این ماجرا توضیح داده و گفته است: «در حوالی ساعت ۲۳ در سانس دوم کنسرت، دو نفر از ارادل و اوباش که چهره خود را پوشانده بودند، اقدام به ورود به سالن با قصد بر هم زدن کنسرت کردند. در این ماجرا یک نفر از نیروهای ارشاد و یک نفر از نیروهای مؤسسه طی مقاومت از ورود این دو نفر به سالن، مجروح شدند که به‌صورت سرپایی مداوم و از بیمارستان ترخیص شده‌اند».

پلیس وارد عمل شد
به گفته حمیدی، این دو نفر که قمه به دست داشته‌اند پس از اینکه موفق به ورود به سالن شده‌اند، با موتورهای بدون پلاک از محل متواری شده‌اند. اما این ماجرا در دستور کار پلیس است تا آنها را دستگیر کند و تحویل مراجع قضایی دهد.

تکرار حادثه لیان و یادآوری قول ارشاد
پیش از این نیز در جریان کنسرت گروه «لیان» عواملی به تالار وحدت

گرشا رضایی که شامگاه جمعه نیمه تیرماه در سینما قدس سیرجان به روی صحنه رفته بود، با حمله عواملی ناشناس که سلاح سرد به همراه داشتند، روبرو شد و در جریان این اتفاق دو نفر زخمی شدند و پلیس وارد عمل شد.

به گزارش ایسنا، ویدئوهای از کنسرت گرشا رضایی در فضای مجازی منتشر می‌شد که خبر از حمله عده‌ای ناشناس به کنسرت این خواننده می‌داد.

زخمی شدن چند نفر در پی حمله به کنسرت
بر اساس ویدئوهای منتشرشده، افرادی که به کنسرت رضایی حمله کرده‌اند، علاوه بر ایجاد فضای رعب و وحشت، شیشه‌های سالن را خرد کرده‌اند که البته گویا با مقاومت عوامل حراست، نتوانسته‌اند به داخل سالن کنسرت راه یابند. با این همه آن‌طور که از اظهارات خواننده مسئول برگزارکننده برمی‌آید، در پی این حادثه چند نفر آسیب دیده‌اند. ضمن اینکه در ادامه این حادثه، گرشا رضایی و گروهش نتوانسته‌اند از محل برگزاری کنسرت خارج شوند.

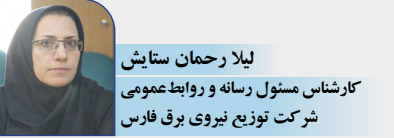
دخواست گرشا رضایی برای برخورد با عوامل حمله
اکنون رضایی در واکنش به این اتفاق طی یک استوری نوشته است: «دوستان عزیزم ممنون که پیگیری سلامتی من هستید. من، بچه‌های گروه و مردم عزیز سیرجان که در کنسرت حاضر بودیم، در سلامت کامل به سر می‌بریم. البته گویا دو نفر از دوستان زخمی‌شدگان آزاره

بازسازی چهره زن ۳۸۰۰ساله

متخصصان موفق شده‌اند با بررسی اسکلت یک زن عصر برنز متعلق به ۳۸۰۰ سال پیش، چهره احتمالی او را بازسازی کنند.

به گزارش ایسنا به نقل از لایوساینس، محققان تصویر سه‌بعدی از چهره احتمالی یک زن عصر برنز ساکن اسکاتلند را بازآفرینی کرده‌اند. در سال ۱۹۸۷ میلادی، کارگران اسکاتلندی به طور اتفاقی در جریان ساخت‌وساز جاده، گور یک زن عصر برنز را کشف کردند. درون مقبره سنگی این زن، اسکلت او به همراه چند شیء از جمله یک ظرف سفالی، یک تکه استخوان گاو و تکه‌های کوچک سنگ چخماق کشف شد. بدون در نظر گرفتن اطلاعاتی که از تحقیقات کارشناسان انسان‌شناسی مشخص شده بود، جزئیات زیادی درباره این زن که با نام «آوا» شناخته می‌شود، پیش‌تر آشکار نشده بود. با این حال بر اساس نتایج مطالعاتی که بیست‌و‌دوم ژوئن منتشر شده است، این زن در زمان مرگ ۱۸ تا ۲۲ ساله بوده و با توجه به اندازه استخوان‌های به‌جامانده از او، می‌توان تشخیص داد که قد او حدودا یک متر و ۷۱ سانتی‌متر بوده است.

یادداشت

لیلا رحمان ستایش
کارشناس مسئول رسانه و روابط عمومی
شرکت توزیع نیروی برق فارس

پاداش نقدی بیشتر در انتظار صرفه‌جویی برقی

در سال‌های اخیر تلاش برای رفع خاموشی‌های ناشی از ناترازی تولید و مصرف برق در کشور جزو سیاست‌های اصلی وزارت نیرو قرار گرفته است.

برنامه‌ریزی برای رفع خاموشی‌ها در دو بخش افزایش ظرفیت نیروگاهی و مدیریت مصرف هم‌زمان آغاز شد. افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور برای سال گذشته تا ۶ هزار مگاوات و امسال نیز ۷ هزار مگاوات از جمله اقدام‌ها برای کاهش ناترازی تولید و مصرف برق است که به‌شدت دنبال می‌شود.

از طرف دیگر پیگیری برای افزایش میزان سرمایه‌گذاری‌های جدید در صنعت برق و نیز افزایش میزان بهره‌وری و کاهش شدت مصرف انرژی جزو سیاست‌هایی است که از سوی تصمیم‌گیران صنعت برق دنبال می‌شود. همچنین جایگزینی تجهیزات قدیمی با تجهیزات جدید و کم‌مصرف، عایق‌بندی ساختمان‌ها، ممیزی انرژی در صنایع، اعمال برجسب انرژی برای تجهیزات مصرفی و... از جمله راه‌های کاهش مصرف و افزایش بهره‌وری در مصرف انرژی هستند که وزارت نیرو و سیاست‌گذاران انرژی کشور باید توجه بیشتری به آن داشته باشند.

هم‌زمان با اتخاذ این سیاست‌ها توجه به برنامه‌های مدیریت مصرف هم باید در دستور کار قرار می‌گرفت که این موضوع از سال گذشته و هم‌زمان با آغاز دوره پیکبار مصرف در دستور کار جدی مدیران وزارت نیرو قرار گرفت. تجربیات جهانی نیز مؤید آن است که کشورهای برای غلبه بر ناترازی‌های تولید و مصرف از دو روش تنبیه و تشویق سمت مشترکان به طور هم‌زمان استفاده می‌کنند تا بتوانند بر هم‌رانها را تأمین کنند. یک نمونه آن را می‌توان از کشور ژاپن مثال زد؛ بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال‌های گذشته در این کشور اقدام‌های متنوعی با هدف صرفه‌جویی در مصرف انرژی برق انجام شده که به‌عنوان مثال می‌توان به درخواست سراسری دولت ژاپن از مشترکان بخش خانگی برای صرفه‌جویی در مصرف برق از ماه دسامبر تا مارس سال ۲۰۲۳ و در فصل زمستان گذشته اشاره کرد. همچنین از دیگر سیاست‌های ژاپنی‌ها برای مواجهه با ناپایداری برق، استفاده از منابع تجدید انرژی است که به آن‌ها اجازه می‌دهد در زمان‌های غیر اوج نسبت به ذخیره‌سازی انرژی برق و در زمان‌های مصرف به استفاده از انرژی منابع تجدید با هدف حفظ پایداری شبکه برق اقدام کنند. نصب اجباری پنل‌های خورشیدی بر روی پشت‌بام تمام خانه‌هایی که به‌تازگی ساخته می‌شوند از دیگر برنامه‌هایی است که این کشور دنبال کرده است. در کنار این اقدام‌ها توسعه‌ای، بررسی‌ها نشان می‌دهد ژاپنی‌ها روی فرهنگ‌سازی با هدف کاهش مصرف برق نیز در سال‌های گذشته به‌شدت کار کرده‌اند و با انجام مجموعه اقدامات تکمیلی مانند نصب کنترهای هوشمند برای بیش از ۵۰ میلیون مشترک موفق شده‌اند به میزان ۱۷ درصد مصرف برق را در کشورشان کاهش دهند.

در ایران نیز با توجه به اینکه شدت مصرف انرژی تقریباً ۴ برابر سایر کشورهای است، که برای کاهش این میزان، برنامه‌های متنوعی در دستور کار وزارت نیرو قرار گرفته است. از سال گذشته این وزارتخانه به اجرای طرح‌های تشویقی برای کاهش مصرف روی آورده است.

در این طرح‌ها سیاست‌گذار به دنبال ایجاد انگیزه در مصرف‌کننده برای کاهش مصرف با پرداخت پاداش است. در سال گذشته و با اجرای طرح یک سانسوی پنج، به مصرف‌کنندگان زیر الگوی مصرف به‌ازای کاهش هر یک کیلووات‌ساعت برق، معادل متوسط تعرفه ۵ کیلووات ساعت برق در بخش خانگی (۵۰۰ تومان) پاداش پرداخت کرد. به نظر می‌رسد که طرح مذکور از نظر مجموعه صنعت برق موفق بوده و توانسته است به همه یا بخشی از اهداف خود دست پیدا کند. در سال ۱۴۰۲ نیز طرح مذکور با برخی تغییرات و افزایش قابل‌توجه در میزان پاداش‌ها مجدداً در دستور کار قرار گرفته است. در سال ۱۴۰۲ دانسته شمول طرح به بیش از ۱۱ میلیون مشترک بخش خانگی گسترش یافته و تمامی مصرف‌کنندگان خانگی که کمتر از ۲/۵ هزار تومان پاداش هر کیلووات‌ساعت افزایش یافته است.

کاهش زمان استفاده از وسایل سرمایشی، قراردادن کولرهای آبی بر روی دور کند، خاموش کردن کولرهای گازی در فضاهای بلااستفاده و تنظیم دمای محیط بر روی ۲۴ درجه یا بالاتر از راهکارهایی است که به مصرف‌کنندگان کمک می‌کند تا مشمول دریافت پاداش‌های اعلام شده توسط وزارت نیرو باشند. اکنون این بهترین فرصت برای مشترکان صنعت برق است تا با رعایت مصرف بهینه از پاداش‌های قابل توجه آن بهره‌مند شوند.

عکس روز

عکس از: الهه پورحسین

بافت و مردان زنده تاریخ